

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

15. června 2017*

„Řízení o předběžné otázce — Vnitřní trh — ES schvalování typu — Směrnice 2003/37/ES — Oblast působnosti — Zemědělské a lesnické traktory — Uvedení na trh a registrace v Evropské unii použitých nebo ojetých vozidel dovezených z třetích zemí — Pojmy ‚nové vozidlo‘ a ‚uvedení do provozu‘“

Ve věci C-513/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Nejvyšší správní soud Litvy) ze dne 17. září 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 25. září 2015, v řízení zahájeném

„Agrodetalė“ UAB,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, M. Berger, A. Borg Barthet (zpravodaj), E. Levits a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. ledna 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za „Agrodetalė“ UAB O. Žilėnasem a R. Černiauskasem, advokatai,
- za litevskou vládu M. Šavelskisem, K. Dieninisem a D. Kriauciūnasem, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu V. Ester Casas a A. Gavela Llopis, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi původně R. Dobilaitę a D. Kukovcem, jako zmocněnci, poté A. Steiblytę a A. C. Becker, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. února 2017,

vydává tento

* Jednací jazyk: litevština.

Rozsudek

- 1 Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/37/ES ze dne 26. května 2003 o schvalování typu zemědělských a lesnických traktorů, jejich přípojných vozidel a výměnných tažených strojů, jakož i jejich systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků a o zrušení směrnice 74/150/EHS (Úř. věst. 2003, L 171, s. 1; Zvl. vyd. 13/31, s. 311), ve znění směrnice Komise 2014/44/EU ze dne 18. března 2014 (Úř. věst. 2014, L 82, s. 20) (dále jen „směrnice 2003/37“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností „Agrodetalė“ UAB (dále jen „Agrodetalė“) a Vilniaus miesto savivaldybės administracija (městský úřad města Vilnius, Litva, dále jen „městský úřad Vilnius“) ohledně odmítnutí posledně uvedeného zapsat na žádost Agrodetalė do vnitrostátního registru traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel použité traktory dovezené z Běloruska.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 4 odůvodnění směrnice 2003/37 uváděl:

„Tato směrnice je založena na úplné harmonizaci, a proto by období předcházející povinnému ES schvalování typu mělo být dostatečně dlouhé, aby umožnilo výrobcům těchto vozidel přizpůsobit se novým harmonizovaným postupům.“

- 4 Článek 1 odst. 1 této směrnice stanovil:

„Tato směrnice se vztahuje na schvalování typu vozidel montovaných v jediném stupni nebo ve více stupních. Vztahuje se na vozidla uvedená v článku 2 písm. d) s maximální konstrukční rychlostí nejméně 6 km/h.

Směrnice se také vztahuje na ES schvalování typu systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla.“

- 5 Článek 2 uvedené směrnice stanovil:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚ES schvalováním typu‘ správní postup, kterým členský stát osvědčuje, že určitý typ vozidla, systému, konstrukční části nebo samostatného technického celku splňuje technické požadavky této směrnice; ES schválení typu systému, konstrukční části nebo samostatného technického celku může být také označováno jako ‚díleč ES schválení typu‘;

[...]

- d) ‚vozidlem‘ traktor, přípojné vozidlo nebo výměnný přípojný stroj, úplné, nedokončené, nebo dokončené, které jsou určeny pro užití v zemědělství nebo v lesnictví;
- e) ‚kategorií vozidla‘ každá sada vozidel, která mají stejné konstrukční vlastnosti;

f) ‚typem vozidla‘ vozidla určité kategorie, která se neliší v podstatných hlediscích stanovených v kapitole A přílohy II; typ vozidla může zahrnovat různé varianty a verze obsažené v kapitole A přílohy II;

[...]

q) ‚uvedením do provozu‘ první užití každého vozidla pro účely, ke kterým je ve Společenství určeno, pokud již vozidlo nevyžaduje před prvním užitím montáž nebo seřízení výrobcem nebo jím určenou třetí osobou; datum registrace nebo prvního uvedení na trh se považuje za datum uvedení do provozu;

[...]

z) ‚prohlášením o shodě‘ doklad stanovený v příloze III, kterým výrobce osvědčuje, že určité vozidlo, které je schváleno jako typ podle této směrnice, splňuje veškeré právní požadavky použitelné v době jeho výroby, a který potvrzuje, že vozidlo může být bez dalších ověřování registrováno nebo uvedeno do provozu ve všech členských státech.“

6 Článek 3 směrnice 2003/37 stanovil:

„1. Žádost o ES schválení typu vozidla podává výrobce schvalovacímu orgánu členského státu. K žádosti musí být přiložena dokumentace výrobce, která obsahuje informace požadované v příloze I.

[...]

4. Žádost o ES schválení typu vozidla, systému, konstrukční části nebo samostatného technického celku smí být podána pouze v jednom členském státě. Pro každý typ, který má být schválen, se podává samostatná žádost.“

7 Článek 4 této směrnice v odstavcích 1 až 3 stanovil:

„1. Každý členský stát udělí:

a) ES schválení typu typům vozidel, které se shodují s údaji v dokumentaci výrobce a které podle své kategorie splňují technické požadavky všech zvláštních směrnic uvedených v kapitole B přílohy II;

[...]

2. Pokud členský stát zjistí, že vozidlo, systém, konstrukční část nebo samostatný technický celek, které vyhovují odstavci 1, přesto vážně ohrožují bezpečnost provozu po pozemních komunikacích, životní prostředí nebo bezpečnost osádky, může udělení ES schválení typu odmítnout. O tomto rozhodnutí neprodleně uvědomí ostatní členské státy a Komisi a uvede jeho důvody.

3. Schvalovací orgán každého členského státu zašle do jednoho měsíce schvalovacím orgánům ostatních členských států kopie certifikátu ES schválení typu s přílohami podle kapitoly C přílohy II pro každý typ vozidla, pro který ES schválení typu udělil, odmítl udělit nebo odejmul.“

8 Článek 6 odst. 1 uvedené směrnice stanovil:

„Výrobce jako držitel certifikátu ES schválení typu vystaví prohlášení o shodě.

Prohlášení, jehož vzor je uveden v příloze III, musí provázet každé vozidlo, úplné nebo nedokončené, které bylo vyrobeno ve shodě se schváleným typem vozidla.“

9 Podle čl. 7 odst. 1 prvního pododstavce uvedené směrnice:

„Každý členský [stát] registruje nová vozidla schváleného typu nebo povolí jejich prodej nebo uvádění do provozu z hlediska jejich konstrukce a funkce, pouze pokud jsou vybavena platným prohlášením o shodě.“

10 Článek 10 odst. 1 směrnice 2003/37 stanovil:

„U vozidel z výběhu série mohou členské státy na žádost výrobce v početních mezích podle oddílu B přílohy V a po omezenou dobu podle třetího pododstavce registrovat nová vozidla shodná s typem vozidla, jehož schválení typu již pozbylo platnosti, nebo povolit jejich prodej nebo uvedení do provozu.“

11 Článek 15 odst. 1 této směrnice stanovil:

„Pokud členský stát zjistí, že vozidla, systémy, konstrukční části nebo samostatné technické celky určitého typu představují vážné ohrožení bezpečnosti provozu po pozemních komunikacích nebo bezpečnosti osádky, třebaže jsou vybaveny platným prohlášením o shodě nebo jsou řádně označeny, může na dobu nejvýše šesti měsíců odmítnout registrovat taková vozidla nebo zakázat prodej nebo uvedení do provozu takových vozidel, systémů, konstrukčních částí nebo samostatných technických celků na svém území.“

12 Článek 23 odst. 1 směrnice 2003/37 stanovil:

„U vozidel kategorií T1, T2 a T3 uplatňují členské státy tuto směrnici

a) od 1. července 2005 na nové typy vozidel,

b) od 1. července 2009 na všechna nová vozidla uváděná do provozu.“

13 Článek 76 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 167/2013 ze dne 5. února 2013 o schvalování zemědělských a lesnických vozidel a dozoru nad trhem s těmito vozidly (Úř. věst. 2013, L 60, s. 1) zrušil směrnici 2003/37 s účinností k 1. lednu 2016.

Litevské právo

14 Bod 1 žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-396 (vyhláška ministra zemědělství č. 3D-396), ze dne 1. července 2014, vložil do pravidel pro registraci traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel schválených žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-384 „Dėl Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registravimo taisyklių patvirtinimo“ (vyhláška ministra zemědělství č. 3D-384 o schválení pravidel pro registraci traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel), ze dne 2. října 2006, bod 19a odst. 1 tohoto znění:

„Použité zemědělské traktory vyrobené mimo Unii po 1. červenci 2009 a nezaregistrované v zemích Unie se zaregistrují podle těchto pravidel, pokud byly vyrobeny v souladu s požadavky [směrnice 2003/37].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 Dne 1. července a 8. října 2014 podala společnost Agrodetalė k městskému úřadu Vilnius žádosti o zápis ojetých traktorů vyrobených v Bělorusku po 1. červenci 2009 do vnitrostátního registru traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel.

- 16 Rozhodnutími ze dne 4. července a 13. října 2014 městský úřad Vilnius odmítl žádosti společnosti Agrodetalė vyhovět z důvodu, že nepředložila doklady osvědčující, že uvedené traktory odpovídají požadavkům bodu 19a pravidel pro registraci traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel, který byl vložen bodem 1 vyhlášky č. 3D-396.
- 17 Vilniaus apygardos administracinis teismas (krajský správní soud ve Vilniusu, Litva), ke kterému společnost Agrodetalė podala žalobu, kterou se domáhá zrušení uvedených rozhodnutí, usnesením ze dne 17. února 2015 přerušil řízení a předložil Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Nejvyšší správní soud Litvy) žádost o posouzení souladu bodu 19a uvedených pravidel pro registraci traktorů, zemědělských strojů s vlastním pohonem a jejich přípojných vozidel s několika pravidly vnitrostátního práva, které mají v hierarchii právních norem vyšší právní sílu.
- 18 Podle Vilniaus apygardos administracinis teismas (krajský správní soud ve Vilniusu) platí technické požadavky stanovené směrnicí 2003/37 pouze pro registraci nových vozidel před jejich uvedením do provozu.
- 19 Žemės ūkio ministerija (ministerstvo zemědělství, Litva) naopak tvrdí, že požadavky směrnice 2003/37 platí pro všechny traktory vyrobené po 1. červenci 2009, ať již jsou nové nebo použité, bez ohledu na místo, kde byly vyrobeny.
- 20 Předkládající soud má pochybnosti o tomto výkladu ustanovení směrnice 2003/37. Předkládající soud má kromě toho za to, že to, zda se ustanovení této směrnice uplatňují na všechna vozidla kategorií T1, T2 a T3 od 1. července 2009 nebo pouze na ta vozidla, která byla vyrobena po tomto datu, z čl. 23 odst. 1 písm. b) této směrnice jasně nevyplývá.
- 21 Vzhledem k tomu, že Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Nejvyšší správní soud Litvy) měl za to, že jím projednávaný spor vyvolává otázky ohledně výkladu nebo použití unijního práva, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Vztahují se ustanovení [směrnice 2003/37] na uvedení použitých nebo ojetých vozidel vyrobených mimo Unii na unijní trh a na jejich registraci, nebo mohou členské státy upravit registraci takových vozidel v členském státě zvláštními vnitrostátními předpisy a stanovit podmínky takové registrace (například povinnost souladu s požadavky směrnice 2003/37)?
- 2) Lze čl. 23 odst. 1 písm. b) ve spojení s čl. 2 písm. q) [směrnice 2003/37] vykládat v tom smyslu, že stanoví, že se ustanovení této směrnice vztahují na [vozidla] kategorií T1, T2 a T3 vyrobená po 1. červenci 2009?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 22 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda směrnice 2003/37 musí být vykládána v tom smyslu, že použité nebo ojeté traktory, které jsou dovezeny do členského státu ze třetí země, musí k tomu, aby mohly být v tomto členském státě uvedeny na trh a zaregistrovány, splňovat technické požadavky stanovené touto směrnicí.
- 23 Úvodem je třeba uvést, že směrnice 2003/37 upravuje jednotný postup schvalování vozidel spadajících do její působnosti a je založena, jak to vyplývá z bodu 4 odůvodnění této směrnice, na úplné harmonizaci.

- 24 Podle článku 4 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice musí totiž členské státy udělit ES schválení typu typům vozidel, které podle své kategorie splňují technické požadavky všech zvláštních směrnic uvedených v kapitole B přílohy II této směrnice.
- 25 Tímto jednotným postupem schvalování členské státy osvědčují, že vozidlo splňuje uvedené technické požadavky, které mají v podstatě zaručit, jak vyplývá z čl. 4 odst. 2 a čl. 15 odst. 1 směrnice 2003/37, bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, životní prostředí a bezpečnost osádky.
- 26 V souladu s úplnou harmonizací, na které směrnice 2003/37 spočívá, kromě toho čl. 7 odst. 1 ve spojení s čl. 6 odst. 1 této směrnice ukládá členským státům, aby registrovaly nová vozidla schváleného typu, to znamená vozidla vyrobená ve shodě se schváleným typem vozidla, a aby povolily jejich prodej nebo uvedení do provozu, pokud jsou tato vozidla vybavena platným prohlášením o shodě vystaveným výrobcem vozidla. Z těchto ustanovení vykládaných ve světle čl. 3 odst. 4 a čl. 4 odst. 3 směrnice 2003/37 tak vyplývá, že nová vozidla, která jsou předmětem takového ES schválení typu v členském státě, mohou být uváděna na trh a registrována v ostatních členských státech bez jakýchkoliv dalších kontrolních formalit týkajících se technických požadavků.
- 27 Postup ES schvalování typu, jak je upraven unijním normotvůrcem, je tak založen na zásadě vzájemného uznávání kontrol shody s požadavky stanovenými směrnicí 2003/37 a zvláštními směrnicemi uvedenými v kapitole B přílohy II této směrnice, které jsou prováděny schvalovacími orgány různých členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. listopadu 2010, Lahousse a Lavichy, C-142/09, EU:C:2010:694, bod 27). Jeho cílem je zaručení a podpora fungování vnitřního trhu a současné zachování bezpečnosti silničního provozu, ochrany životního prostředí a bezpečnosti osádky.
- 28 V této souvislosti je třeba na prvním místě uvést, že stát výroby vozidel je pro účely použití postupu ES schvalování typu irelevantní. Jak uvedl generální advokát v bodech 51 až 53 svého stanoviska, povinnost uložená členským státům registrovat nová vozidla schváleného typu, pouze pokud jsou tato vozidla vybavena platným prohlášením o shodě, která je stanovena v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/37, totiž platí jak pro vozidla vyrobená na území Unie, tak pro vozidla vyrobená ve třetí zemi a následně z ní dovezená do Unie.
- 29 Na druhém místě je třeba konstatovat, že ze znění čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 směrnice 2003/37 bez pochyby vyplývá, že v ní uvedené požadavky na registraci vozidel a jejich uvedení do provozu se týkají výslovně „nových vozidel“. Článek 23 odst. 1 písm. b) této směrnice kromě toho uvádí, že u vozidel kategorií T1, T2 a T3 uplatňují členské státy uvedenou směrnici od 1. července 2009 na všechna „nová vozidla“ uváděná do provozu.
- 30 Vzhledem ke své povaze se totiž systém zavedený směrnicí vskutku má, pokud jde o vozidla vyrobená na území Unie, vztahovat na nová vozidla. Všechna vozidla, která – když byla nová – spadala pod směrnici 2003/37 a byla uvedena do provozu v Unii, byla tudíž předmětem ES schválení typu.
- 31 Je třeba nicméně podotknout, obdobně jako to učinil generální advokát v bodě 66 svého stanoviska, že cílem systému zavedeného směrnicí 2003/37 je zaručit, že všechna vozidla, nová nebo použitá, patřící do vymezených kategorií, která jsou poprvé uváděna do provozu na trhu Unie, musí od 1. července 2009, pokud jde o vozidla kategorií T1, T2 a T3, splňovat technické požadavky stanovené touto směrnicí.
- 32 Tento výklad je podpořen nařízením č. 167/2013, které na rozdíl od směrnice 2003/37 upřesňuje v čl. 3 bodu 37, že „novým vozidlem“ je třeba rozumět „vozidlo, které nebylo nikdy dříve registrováno nebo uvedeno do provozu“. Jak z čl. 2 písm. q) směrnice 2003/37, tak z čl. 3 bodu 40 nařízení č. 167/2013 vyplývá, že „uvedením do provozu“ se rozumí první použití vozidla v Unii.

- 33 Uvedený výklad je kromě toho potvrzen stanoviskem, které vyjádřila Komise v bodě 72 svojí „Příručky pro uplatňování směrnice [Evropského parlamentu a Rady] o strojních zařízeních 2006/42/ES [ze dne 17. května 2006 o strojních zařízeních a o změně směrnice 95/16/ES (Úř. věst. 2006, L 157, s. 24)]“, ve kterém Komise uvádí, že „[s]měrnice o strojních zařízeních se obecně nevztahuje na uvedení na trh použitého strojního zařízení nebo strojního zařízení z druhé ruky“, přičemž je zřejmé, že „[z] tohoto obecného pravidla existuje jedna výjimka“. Podle Komise „[s]měrnice o strojních zařízeních se [totiž] vztahuje na použité strojní zařízení nebo na strojní zařízení z druhé ruky, které bylo poprvé zpřístupněno za účelem jeho distribuce nebo používání mimo [Unii], je-li následně poprvé uvedeno na trh nebo do provozu v [Unii]“.
- 34 Jak v podstatě zdůraznil generální advokát v bodech 68 a 69 svého stanoviska, odlišný výklad, který by umožňoval, aby každý členský stát sám vymezil technické požadavky potřebné k uvedení do provozu a registraci ojetých vozidel dovozených z třetí země, by kromě toho byl v rozporu s účelem spočívajícím v zajištění a podpoře fungování vnitřního trhu, který postupně sledovaly směrnice 74/150, směrnice 2003/37 a poté nařízení č. 167/2013, jelikož pravomoci tak svěřené členskými státy by mohly bránit obchodu mezi nimi.
- 35 Kromě toho výklad ustanovení směrnice 2003/37, který by byl odlišný od výkladu použitého v bodě 31 tohoto rozsudku, by mohl ohrozit cíle této směrnice a to zaručení bezpečnosti silničního provozu, ochrany životního prostředí a bezpečnosti osádky.
- 36 Za těchto okolností je třeba mít za to, že ojeté vozidlo dovezené ze třetí země, které nebylo předmětem ES schválení typu a má být v Unii použito poprvé, je „novým vozidlem“ ve smyslu směrnice 2003/37.
- 37 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první položenou otázku odpovědět tak, že směrnice 2003/37 musí být vykládána v tom smyslu, že použité nebo ojeté traktory, které jsou dovezeny do členského státu ze třetí země, musí k tomu, aby mohly být v tomto členském státě poprvé uvedeny na trh a zaregistrovány, podléhat technickým požadavkům stanoveným touto směrnicí.

K druhé otázce

- 38 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 23 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/37 může být vykládán v tom smyslu, že se ustanovení této směrnice vztahují na vozidla kategorií T1, T2 a T3 vyrobená po 1. červenci 2009.
- 39 S ohledem na odpověď podanou na první otázku, zejména v bodě 29 tohoto rozsudku, je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 23 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/37 musí být vykládán v tom smyslu, že ustanovení této směrnice se vztahují na ojetá vozidla spadající do kategorií T1, T2 a T3 dovozená do Unie ze třetí země, pokud jsou poprvé uvedena do provozu v Unii po 1. červenci 2009.

K nákladům řízení

- 40 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/37/ES ze dne 26. května 2003 o schvalování typu zemědělských a lesnických traktorů, jejich přípojných vozidel a výměnných tažených strojů, jakož i jejich systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků a o zrušení směrnice 74/150/EHS, ve znění směrnice Komise 2014/44/EU ze dne 18. března 2014, musí být vykládána v tom smyslu, že použité nebo ojeté traktory, které jsou dovezeny do členského státu ze třetí země, musí k tomu, aby mohly být v tomto členském státě poprvé uvedeny na trh a zaregistrovány, podléhat technickým požadavkům stanoveným touto směrnicí.**
- 2) **Článek 23 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/37, ve znění směrnice 2014/44, musí být vykládán v tom smyslu, že ustanovení této směrnice se vztahují na ojetá vozidla spadající do kategorií T1, T2 a T3 dovezená do Evropské unie ze třetí země, pokud jsou poprvé uvedena do provozu v Unii po 1. červenci 2009.**

Podpisy.